

**The Guidelines for Development of Academic Administration under the Spread
of the Corona Virus Infection the Spread of the Corona virus infection 2019
(COVID-19) of Small Schools under Office of Kalasin Primary Educational Service
Area 2**

Taweerat Palapol¹, Pongphop Phoojomjit²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
01/02/2023	22/03/2023	25/03/2023	27/03/2023

Abstract

The purposes of this research were to study the current and the desirable state and guidelines for development of academic administration under the spread of the corona virus infection the spread of the corona virus infection 2019 (COVID-19) of small schools under office of Kalasin primary educational service area 2. The research process was divided to 2 phases: Phase 1 ; to study the current and the desirable state and guidelines for development of academic administration under the spread of the corona virus infection the spread of the corona virus infection 2019 (COVID-19) of small schools. The sample group used in the research 278 people was 45 administrators, 233 teachers. The research tool was a questionnaire, confidence of the whole .79. Phase 2; to study the guidelines for development of academic administration under the spread of the corona virus infection the spread of the corona virus infection 2019 (COVID-19) of small schools. The target groups include 2 school for visiting best practices and 7 experts for assess suitability Possibility of guideline.

The research results were found that :

1. The current state in overall was high average and the desirable state in overall was in the highest level. The priority need rank from high to low level was 1) Learning management in new normal ($PNI_{Modified} = .17$) 2) Teacher development in new normal ($PNI_{Modified} = .16$) 3) Assessment in new normal ($PNI_{Modified} = .09$) 4) Participation in academic administration ($PNI_{Modified} = .08$)

¹ Rajabhat Mahasarakham University, Email- poonsub7755@gmail.com

² Rajabhat Mahasarakham University, Email- poonsub7755@gmail.com

2. guideline for development was processes and methodologies for development academic administration under the spread of the corona virus infection the spread of the corona virus infection 2019 (COVID-19) of small schools, The guideline was development guideline, Include 1) principle and reason 2) objective 3) content 4) development process and 5) measurement. The evaluation, feasibility and utility was the highest in overall.

Keyword : Guidelines for development of academic administration, Corona virus 2019, Small schools

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ทวีรัชต์ ผลาผล³ และปองภพ ภูจอมจิตร⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็น และแนวทางการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโร
นา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2 วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติด
เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 233 เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้ง
ฉบับเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระยะที่ 2
ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 (COVID-19) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สถานศึกษาดูงานด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 2
แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินแนวทาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบ
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แบบ
ประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มากที่สุด และดัชนีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนใน
วิธีการเรียนรู้ใหม่ (PNI_{Modified} = .17) 2) การพัฒนาครูในวิธีการเรียนรู้ใหม่ (PNI_{Modified} = .16) 3) การ
ประเมินผลในวิธีการเรียนรู้ใหม่ (PNI_{Modified} = .09) และ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
(PNI_{Modified} = .08)
2. แนวทางการพัฒนา คือ กระบวนการและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการใต้
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- poonsub7755@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- poonsub7755@gmail.com

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 คู่มือการพัฒนาโดยมีองค์ประกอบ ดังนี้
1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล
และมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารงานวิชาการ, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, สถานศึกษาขนาดเล็ก

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปรากฏในหมวด 4 มาตรา 22, 23 สรุปสาระสำคัญ คือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และต้องส่งเสริมผู้เรียนมีการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ส่วนการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (Office of the Secretariat of the Education Council, 2017) อย่างไรก็ตามด้วยสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ประเทศจีนเมื่อเดือนธันวาคม 2562 ทำให้ประเทศต่าง ๆ ประกาศปิดสถานศึกษา ขณะที่ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจทุกประเภท ทั้งธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเกินความจำเป็น รวมถึง อุตสาหกรรมบริการ ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ยังส่งผล กระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอนของไทยในทุกระดับชั้น ทำให้สถานการศึกษาต้องถูกปิดไปด้วยเพื่อลดช่องทางการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ขณะที่รัฐบาลได้ออกประกาศและมีมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส อาทิ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ห้ามการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกประเภท เพื่อจัดการเรียน การสอน การสอบ ฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เว้นแต่เป็นการดำเนินการ สื่อสารแบบทางไกลหรือด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (Wanichanan, P., 2020) สถานศึกษาและครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้เด็กนักเรียน/ นักศึกษาในทุกระดับ ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดทำสื่อและนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีความรู้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ในรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนแบบเดิมที่นั่งเรียนในชั้นเรียน แต่เป็นการเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยี (Technology-based learning) ซึ่งจะครอบคลุมวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ (Panto, P., 2020) ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนการจัดการเรียน

การสอนออนไลน์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน จำนวน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 คือ การเรียนการสอน นักเรียนระดับอนุบาล 1 ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) 50 นาที ผ่านช่องโทรทัศน์และเว็บไซต์ และ 10 นาที สื่อสารผู้ปกครองและนักเรียนด้วยระบบโทรศัพท์ (Line) และอื่น ๆ โดยนักเรียนต้องดูตารางสอนออกอากาศล่วงหน้า 1 วัน ศึกษาแฟ้มงานเอกสารประกอบการเรียน เข้าเรียนผ่านโทรทัศน์และสรุปองค์ความรู้จากบทเรียน เข้าระบบเช็คชื่อออนไลน์ที่ครูออกแบบไว้ นักเรียน สอบถามข้อสงสัยสื่อสารกับครูผ่านไลน์กลุ่ม ส่วนผู้ปกครองเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์และสถานที่เรียนที่บ้าน ศึกษาความเข้าใจตารางสอนและแผนการเรียน ติดต่อสื่อสารกับครูผ่านโทรศัพท์และกลุ่มไลน์ สำหรับครูผู้สอนจัดเตรียมเอกสารแบบฝึกหัดให้นักเรียนและผู้ปกครอง มอบใบงานให้นักเรียนและผู้ปกครอง สื่อสารกับนักเรียนและ ผู้ปกครองผ่านไลน์ และรูปแบบที่ 2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระบบการศึกษาทางไกลผ่านออนไลน์ Online Real-Time Learning Obec TV จำนวน 13 ช่อง ใช้เวลาเรียน 30 นาทีผ่านระบบ VTR (สื่อมีภาพและเสียง) จากครูต้นแบบ และ 20 นาที ผ่านครูประจำวิชาด้วย Video Conference (ระบบการติดต่อสื่อสารชนิดหนึ่ง ที่สามารถ รับ-ส่งข้อมูลภาพ) โดยนักเรียนเข้ากลุ่มไลน์ศึกษาแฟ้มงานประกอบการเรียน เข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์ที่ครูออกแบบไว้ และร่วมแลกเปลี่ยนกับครูผู้สอน เช็คชื่อเข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้ปกครอง จะต้องศึกษาตารางเรียนล่วงหน้า สนับสนุนการเตรียมเครื่องมือสัญญาณการเรียนออนไลน์ สนับสนุนการให้นักเรียนสืบค้นงาน จัดทำแฟ้มสะสมความรู้ ติดต่อครูผ่านกลุ่มไลน์และครูผู้สอน สำนวจความพร้อมนักเรียนรายบุคคล การศึกษาการใช้โปรแกรมออนไลน์ เตรียมและออกแบบกิจกรรมใบงานที่เหมาะสม จัดการเรียนตามวีทีอาร์ ดาเนินการสอนและ มอบใบงานหรืออื่น ๆ ผ่านระบบวิดีโอประสานผู้ปกครองนักเรียน (Panto, P., 2020)

การจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผ่านมายังพบว่า มีข้อจำกัดต่อเด็กนักเรียน/นักศึกษา ในทุกระดับที่ครอบครัวยังมีฐานะยากจนไม่มีรายได้เพียงพอที่จะสนับสนุนอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนของบุตรหลานเพิ่มเติมได้ หรืออยู่ในบางพื้นที่ชนบททางไกลความเจริญที่ไม่มีไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้าน จะทำให้เสียโอกาสในการเรียนรู้และส่งผลให้มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น (Wanichanan, P. 2020) โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่สภาพของนักเรียนอยู่ใต้อุปสรรคทางชนบท ยากจน ทางไกลความเจริญขาดแคลนอุปกรณ์ที่จะเข้าถึงการจัดการเรียนรู้ที่ต้องใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในส่วนสถานศึกษาเองก็บริหารจัดการภายใต้งบประมาณที่มีจำกัด ขาดแคลนครูและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้สื่อหรืออาจมีก็ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นเป็นอีกด้วยเช่นกัน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาก (Phuchomchit, P., 2021) ดังนั้นการบริหารงานวิชาการการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงต้องมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของการศึกษาของไทย จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสดังกล่าวจะคลี่คลายลง

การบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนขนาดเล็ก จึงควรมีแนวทางที่เฉพาะและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชนและตัวนักเรียน อีกทั้งต้องพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่ และความพร้อมตามช่วงวัยของเด็กด้วยเช่นกัน (Wanichanan, P., 2020) จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กด้านการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร จำนวน 931 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 109 คน และ ครูจำนวน 822 คน รวมจำนวนกลุ่มประชากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (Worakam, P., 2016) ประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน และครู จำนวน 233 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จากการสังเคราะห์แนวคิด ข้อเสนอแนะและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอนในวิธีการเรียนรู้ใหม่ 2) การพัฒนาครูในวิธีการเรียนรู้ใหม่ 3) การประเมินผลในวิธีการเรียนรู้ใหม่ และ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

1.1 สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ด้านการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

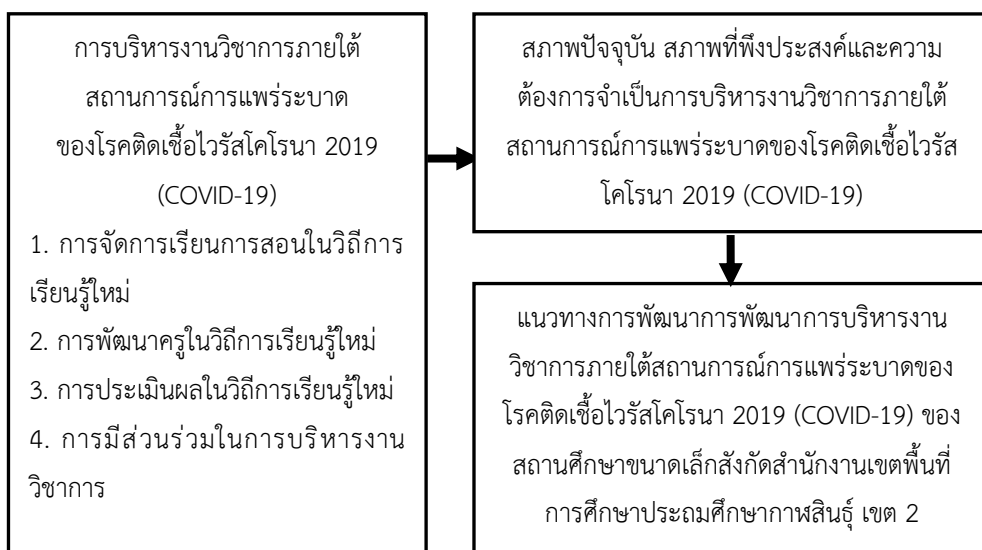
1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการวิจัยระยะที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบจากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา แสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามและหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจะดำเนินการติดต่อแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ไปตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีการตอบแบบสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 กำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

4.3 นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่าง และเป็นสูตรที่ Wiratchai, N. & Wongwanich, S. (2005) ได้ปรับปรุงสูตรการคำนวณมาจาก PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I) กับค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบัน แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า PNI Modified โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

ตัวเลขดัชนีความต้องการสูง แสดงว่ามีความจำเป็นในการพัฒนามาก

4.4 นำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการพัฒนการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) จากมากไปหาน้อย เพื่อเรียงลำดับตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด เพื่อนำไปศึกษาแนวทางการพัฒนการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขั้นตอนที่ 1

ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ด้านการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำนวน 2 แห่ง ตามที่กำหนดไว้ พร้อมสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ จากนั้นนำข้อมูลจากการศึกษาดูงานสรุปร่วมกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในการวิจัยระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 2

ร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้วิจัยดำเนินการ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3

ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert)

จากนั้นการวิเคราะห์ โดยกำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของ

สถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของ สถานศึกษาขนาดเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ		
การจัดการเรียนการสอนในวิถี การเรียนรู้ใหม่	4.15	.47	มาก	4.86	.33	มากที่สุด	.17	1
การพัฒนาครูในวิถีการเรียนรู้ ใหม่	4.19	.51	มาก	4.87	.34	มากที่สุด	.16	2
การประเมินผลในวิถีการ เรียนรู้ใหม่	4.49	.37	มาก	4.87	.17	มากที่สุด	.09	3
การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการ	4.52	.49	มาก	4.86	.41	มากที่สุด	.08	4
เฉลี่ยโดยรวม	4.34	.46	มาก	4.60	.39	มากที่สุด	.06	-

จากตาราง1 สรุปสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสรุปด้านที่มีค่า PNI สูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (PNI = .17) รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาครูในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (PNI = .16) การประเมินผลในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (PNI = .09) และ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (PNI = .08) ตามลำดับ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1 ดังนี้

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปแนวทาง คือ คู่มือการพัฒนาที่กำหนดรายละเอียดกระบวนการและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีองค์ประกอบของแนวทาง ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล และมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีสรุปผลสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าในสถานการณ์ที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบอย่างมากที่สุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิชาการที่เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ COVID – 19 มีการแพร่ระบาดในประเทศไทยเมื่อ ปี พ.ศ. 2562 สถานศึกษาทุกแห่งได้รับผลกระทบอย่างมาก หลายครั้งหลายช่วงสัปดาห์ หรืออาจเป็นเดือน ที่สถานศึกษาต้องหยุดเรียนแต่อย่างไรก็ตามสถานศึกษาทุกแห่งได้หาวิธีการ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องระหว่างที่สถานศึกษาหยุดทำการ แต่ผู้เรียนยังคงเรียนรู้ต่อไปที่บ้าน สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่มีงบประมาณหรือบุคลากรมากเพียงที่สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี แต่ในส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนทั้งงบประมาณทั้งบุคลากรส่วนใหญ่ก็ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การดำเนินงานเป็นไปค่อนข้างขาดประสิทธิภาพ ดังที่กล่าวมาจึงถือเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความประสงค์ที่จะพัฒนาในประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Thongkaew, T. (2020) ที่กล่าวถึงผลสะท้อนที่เกิดจากการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษาในส่วนของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิฤติ COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่สภาพของนักเรียนอยู่ครอบครัวยากจน ห่างไกลความเจริญขาดแคลนอุปกรณ์ที่จะเข้าถึงการจัดการเรียนรู้ที่ต้องใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในส่วนสถานศึกษาเองก็บริหารจัดการภายใต้งบประมาณที่มีจำกัด ขาดแคลนครูและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้สื่อหรืออาจมีก็ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นเป็นอีกด้วยเช่นกัน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (Wanichanan, P. 2020)

ส่วนผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นที่ 2 ที่สรุปผลด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในวิธีการเรียนรู้ใหม่ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณที่จำกัด ซึ่งอาจทำให้ไม่มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้แบบออนไลน์ รวมทั้งขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญหรือใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงส่งผลให้สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนในวิธีการเรียนรู้ใหม่เป็นอันดับสูงสุด ซึ่งเป็นไปดังที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2563) ที่สรุปว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้มีการระบาดอย่างรุนแรงทั่วประเทศ ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อกระจายทุกพื้นที่ในประเทศและมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างปกติเกิดผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งในส่วนของโรงเรียน สถานศึกษา ครูบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าการระบาดของโรคดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด จึงต้องมีรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว และเป็นรูปแบบที่จะได้รับความสนใจจากนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน สามารถพบทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลาทำให้เกิดอิสระในการเรียน โดยไม่มีคนบังคับ ได้ฝึกวินัยและความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง และ Thongkaew, T. (2020) ที่สรุปถึงผลสะท้อนที่เกิดจากการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษาในส่วนของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียน ที่บ้าน ในช่วงระบาดหนักทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Wanichanan, P.(2020) ที่กล่าวสรุปว่า การบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนขนาดเล็ก จึงควรมีแนวทางที่เฉพาะและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชนและตัวนักเรียน อีกทั้งต้องพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่ และความพร้อมตามช่วงวัยของเด็กด้วยเช่นกัน

สำหรับด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยสุด คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อาจเป็นเพราะในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กนั้น มีการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตั้งแต่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสถาบันการศึกษาอื่น ๆ มาโดยตลอด อาทิ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการกำกับดูแล ติดตาม และร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่ระยะเริ่มแรกที่มีการแพร่ระบาด เช่น การเรียนทางช่อง DLTV การตรวจสอบใบงาน การรายงานผลการเรียนรู้ผ่านกลุ่ม LINE เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวสถานศึกษาขนาดเล็กได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการขอความร่วมมือจากสถานศึกษาใกล้เคียงที่มีบุคลากรที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในด้านการสร้างแอปพลิเคชันการสอนในรูปแบบต่างมาช่วยให้ข้อเสนอแนะ

ออกแบบการจัดการเรียนรู้มาโดยตลอด นอกจากนี้ที่ผ่านมาสถานศึกษาขนาดเล็กยังได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนงบประมาณ และอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขนาดเล็กได้ดำเนินงานมาโดยตลอด และเป็นไปดังที่ Office of the Secretariat of the Education Council (2020) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 สรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรร่วมมือกันระหว่างครู และผู้ปกครองในการเสริมสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ของครูและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 2) สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนหรือหน่วยงานในพื้นที่เพื่อขอรับสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทั้งด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งการกระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และ Kaewprasit, K. (2021) ที่สรุปผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า สืบเนื่องจากการเรียนออนไลน์คือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้อยู่ที่บ้าน ฝึกทักษะและการปฏิบัติด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง การบริหารงานวิชาการจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นการบริหารในรูปแบบการนำแนวคิด การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมาใช้และเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบการเรียนที่บ้าน ผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในการดูแล กำกับติดตามหรือเสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์นอกเหนือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนแล้วก็คือผู้ปกครองของผู้เรียน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ว่าผู้บริหารจะต้องบริหารโดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่ใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะสามารถให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนอันเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะนำองค์กรประสบความสำเร็จ

5.2.2 ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปได้แนวทาง คือ กระบวนการและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีองค์ประกอบของแนวทาง ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นไปดังที่ Changkwanyuen, P. (2011) ที่ได้นำเสนอไว้ว่าคู่มือที่ดีควรระบุให้ชัดเจนว่าคู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีส่วนนำที่ดึงดูดใจผู้ใช่ว่าคู่มือนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ได้อย่างไร มีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่

.....

ผู้ใช้ในการใช้คู่มือเพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้คู่มือ เป็นต้น และ Rodtasana, N. (2011) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของคู่มือนั้นจำเป็นต้องมีให้ครบถ้วนและชัดเจน ทุกองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้นำไปใช้ ซึ่งได้แบ่งออกเป็นส่วนๆ ดังนี้ 1) ส่วนของคำชี้แจง 2) ส่วนของเนื้อหาสาระ 3) ส่วนของกิจกรรม ขั้นตอนวิธีการ และเวลาดำเนินการ 4) ส่วนของสถานที่วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่าง ๆ 5) ส่วนข้อเสนอแนะ และ 6) ส่วนของการวัดผลและประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคู่มือการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งใหม่และเลื่อนเป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญหรือผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานกศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครเชี่ยวชาญ สำหรับผู้ดำเนินการพัฒนาและผู้เข้ารับการพัฒนา (Teacher and Educational Personnel Development Institute, 2011) และคู่มือปฏิบัติงานกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (Secondary Educational Service Area Office 1, 2018) และคู่มือการพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ และการประชุมปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถนะครูผู้ช่วยสู่การเป็นครูมืออาชีพ (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ที่มีรายละเอียดหรือองค์ประกอบของคู่มือที่สอดคล้องกันคือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหา และ 5) การวัดและประเมินผล ดังนั้นการจัดทำคู่มือพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพหุวิสัย จึงถือเป็นแนวทางที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ครั้งนี้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นสูงสุดการจัดการเรียนการสอนในวิธีการเรียนรู้ใหม่ แลพบได้แนวทาง คือ คู่มือการพัฒนาที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพหุวิสัย เขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และส่งผลคุณภาพของผู้เรียนด้วยเช่นเดียวกัน

1.2 ผลจากการศึกษาที่สรุปว่าการจัดการเรียนการสอนในวิถีการเรียนรู้ใหม่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหรือการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งบริบทของผู้เรียนด้วย โดยสามารถนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสถานศึกษาขนาดเล็กที่เป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนในวิถีการเรียนรู้ใหม่ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิถีการเรียนรู้ใหม่ของสถานศึกษาขนาดเล็ก

References

- Changkwan, P. (2011). *Techniques for writing and producing textbooks*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Charungsirawat, R. (2011). *Techniques for writing work manuals*. Khon Kaen : Khon Kaen University.
- Kaewprasit, K. (2021) Academic administration that affects parents' cooperation in organizing teaching and learning based on the new way of life of basic educational institutions. *The 14th National and International Research Presentation Conference*.
- Office of Human Resources and Legal Management System Development. (2019). *Manual for self-development through online systems. and a workshop to enhance the competency of assistant teachers to become professional teachers*. Bangkok : Office of the Basic Education Commission.
- Office of the Secretariat of the Education Council. (2017). *National Education Plan 2017–2036*. Bangkok : Phrik Wan Graphic.
- Office of the Secretariat of the Education Council. (2020). *Learning management model for basic education students affected by the COVID-19 situation*. Bangkok : Learning Policy Development Group, Office of Educational Standards and Learning Development.

- Panto, P. (2020). *Thai teaching and learning management under the situation of the outbreak of coronavirus disease 2019 (COVID-19)*. Bangkok: Research and Development Group. Office of the Secretariat of the House of Representatives.
- Phuchomchit, P. (2021). *Report on learning management under the situation of the outbreak of coronavirus disease 2019 (COVID-19) of Ban Nong Tuen School. Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office, Area 1*. Maha Sarakham : Ban Nong Tuen School.
- Rodtasana, N. (2011). *Preparation of a manual for organizing activities to develop discipline of students in the 6th grade of elementary school, Sarasas Witaed Bang Bon School*. Bangkok : Srinakharinwirot University.
- Secondary Educational Service Area Office, Area 1. (2018). *Work manual for the Teacher and Educational Personnel Development Group*. Bangkok : Human Resources Management Group Secondary Educational Service Area Office, Area 1.
- Teacher and Educational Personnel Development Institute. (2011). *Manual for the development of civil service teachers and educational personnel before new appointment and promotion to the status of Director and Deputy Director of the Office of Specialized Educational Service Areas or Director and Deputy Director of the Office. Provincial NFE/Bangkok Specialist For development operators and participants Development*. Nakhon Pathom : Teacher and Educational Personnel Development Institute. Office of the Permanent Secretary.
- Thongkaew, T. (2020). Educational design in the new normal: Impact from the epidemic. COVID-19. [Online]. <https://ph02.tcithaijo.org/index.php/withayajarnjournal>
- Vanichanan, P. (2020). Basic education in the COVID-19 era: How to open and close schools?. [Online]. <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19- crisis-reopening-school-after-lockdown/>
- Wiratchai, N. & Wongwanich, S. (2005). *Research and development for whole school reform*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Worakam, P. (2016). *Educational research*. Maha Sarakham: Taksila Printing.

